

Selmeczbányai Hetilap

SELMECZBÁNYA ÉS VIDÉKÉNEK VEGYES TARTALMÚ KÖZLÖNYE.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 61./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is czimzendő.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

csak a „Selmeczbányai Hetilap“:	az „Otthon“ szépirodalmi havi füzetével:
Egy évre 4 frt.	Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 2 „	Fél évre 3 „ — „
Negyedévre 1 „	Negyedévre 1 „ 50 „
Egyes szám ára 10 kr.	
Egyes számok kaphatók a kiadóhiv.-ban és Joerges A. özv. és fia könyvkereskedésében.	

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számítatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Megjelen minden vasárnap.

Vérmes remények.

Megjósoltuk és be is következett, hogy a kegyelmes minister urak rendkívüli szívélyességgel, leereszkedő nyájassággal fogadták küldöttségeinket és oly szép ígéreteket tettek, melyek valóban a legvérmesebb reményekre jogosítják fel e város közönségét.

Persze igen ajánlatos és ezt mi is ajánlatosnak tartjuk, a szép, biztató szavakból és ígéretekből — steingrubeni szólásmóddal élve — „kiokumlálni“ a puszta magot és nem mindjárt örömittas mámorba esni és azután a tett ígéretnek beváltását összetett kezekkel — várni.

Ha valaha igaznak bizonyult be azon ősmagyar mondás, hogy ütni kell a vasat, a mig tüzes, akkor az a mi esetünkben most áll.

Mert nézzük csak, hogy példának a vasuti deputáció — megjegyezzük itt, hogy mind a három deputáció együttesen járt a négy kegyelmes urnál — micsoda kézzel fogható, helyesebben biztosan elért ténytet felmutatni.

Azt, hogy az évek óta lapunk által is sürgetett *harmadik vonat* fog Selmecz és Garamberzence között közlekedni már legközelebb és ha ezt is eredménynek kell deklarálnunk, hiszen mérvadó tényezőink és felirataink, deputációink sem voltak képesek még ezt sem kieszközölni, mégis — fájós szívvel mondjuk ezt — szomorú fényt vet viszonyainkra, szegényes, elhagyatott állapotainkra, hogy már ezen az aránylag csekélységen és az államvasutak anyagi érdekét

is előmozdító „kis Miskán“ örvendeznünk kell, a mint hogy valóban örvendezünk is, olyannyira, hogy az elsőnek induló harmadik vonatot tán képesek volnánk meg is köszoruzni és indulása fölött nagy ünnepélyt — a bankett hogy maradhatna el? — rendezni.

A Németitől—Selmeczbányáig, illetve a selmeczi fémkohóig építendő vasut tárgyában tett pénzügyministeri kijelentés, hogy annak költségeihez az államkincstár hozzá fog járulni, igen szép dolog, de nem elég az üdvösséghez; mert általánosságában nélkülözi a határozott, precíz formát és a gyors kivitel módozatát.

Hogy az állam, a bányakincstárt is beleértve, előbb-utóbb kénytelen lesz e vasut kiépítéséhez hozzájárulni, azt előre láthatta minden ember, ki csak némileg is ismeri a viszonyokat; ámde nekünk szegényes anyagi küzdelmeket kiálló selmeczieknek oly államsegélyre volna e vasut kiépítésénél szükségünk, mely a szorongatott várost a nagyobb áldozatoktól megkímélni képes.

Nem habozunk azonban kijelenteni, hogy a pénzügyminister és kereskedelemügyi minister urak az iránti ígéreteit, hogy „minden lehető megtesznek e vasut érdekében“ nagyra becsüljük . . . de — már bocsánatot kérünk — csak akkor, ha ezen ígéretet be is lesznek a maguk teljességükben váltva.

Erős hitünk, hogy ez be is fog következni.

Hogy a Selmecz—Garamberzence közti keskeny-vágányu vasut rendes nyomtávúvá ez

idő szerint át nem építhető és illetve — mert ez a veleje a dolognak — az Ipolyság—Selmecz közti vasut széles vágánnyal Garamberzencével *egyelőre* össze nem köthető, ez tisztán és csakis tisztán államvasuti finantzkerdés, a kis vasut mostani jelentékeny haszna, jövedelme és az építési költség nagysága játszván benne a mérvadó, döntő szerepet.

De méltóztassanak elhinni, ha az Ipolyság—Németi szélesvágányu vasutal — akár csak a fémkohóig — kapcsolatban állandó e város, vaskövetkezésséggel és még helyesebben szólva következményeivel meg fogja feltétlenül követelni azt, hogy a Garamberzence—selmeczi kis szárnyvonal is szélesvágányúvá kiépíttessék.

Ez biztosan be fog következni, mihelyt Németin át az ipolyvölgyi vasutal szoros kapcsolatba lépünk.

És ha ez meg fog történni, akkor Selmecz-bánya városa újabb fejlődésnek és talán nem is remélt virágzásnak indulhat.

A selmeczi róm. kath. hat osztályu gymnasiumnak 8 osztályúvá leendő kibővítése — ha nem tanügryről volna szó és ha nem tartanánk a hasonlat triviálitásától — szintén összehasonlítható volna az immáron haladott kornak meg nem felelő szűkvágányu vasutal, melyet ugyan csak rendes nyomtávúvá kell átídomítani.

Hogy a szeretetreméltó, legnépszerűbb és valóban már eddig is hervadhatatlan érdemeket szerzett Wlassics Gyula kultusminister a legszebb és legbiztatóbb ígéreteket tette, ezt tölle

Pünkösdi királynő.

— Rege. —

— A „Selmeczbányai Hetilap“ eredeti tárczája. —

Régen, nagyon régen volt, tán sok száz esztendővel ezelőtt, mikor még a hitében, erkölceiben naiv, tiszta magyar nép közelebb állt a természethez, mint ma, mikor az élet keserű gondjai mindinkább kivetkőztetik idyllikus szórakozásaiból, szokásaiból, hagyományáiból.

Valahol a szép Balaton környékén, a költő megénekelte ezredéves hegykoszoru valamelyik regényes, csendes zugában történt piros pünkösdi vasárnapján. . . .

. . . . Alig hogy pittymallott, legények és leányok lázasan sietnek az ünnepi öltözködéssel, mert aligha marad idejük a későbbi czifrázkodásra. Nagy soruk van ma! Régi szokás már az, hogy a rózsák ünnepén megkoszoruzzák a falu legszebb s legerényesebb leányát: rózsával a rózsát.

A Nagy-utca elején fenyőgallyakkal s a mező üde virágaival díszített hatalmas diadalív emelkedik, az utca is telehintve virágokkal: arra visz a rózsák rozsájának, a „pünkösdi királynő“-nek az utja.

Már jó egy órával előbb a nyugati részen elhagyták a falut, megkerülük a házakat keleti irányba. Ott van az egész falu népe. Nem is csak úgy össze-vissza. Elöl az előljároság, utána a vének, majd a fiatalok, legények és leányok egy-egy csoportban elő- és hátrvédnek, nyomban a kiválasztott, legvégül a gyermek-sereg illő rendben és kellő komolysággal. Így parancsolja ezt a nap emlékének a jelentősége, így a megszokás, mely apáról-fiúra száll anélkül, hogy valaki erőszakolná.

Mikor a község keleti negyedébe, a Nagy-utczához érnek, megszólal a kis torony harangja, nyomban három mozsárlövés ad jelt s az ünnepély kezdetét veszi.

Hat, vadonatúj fehérbe öltözött leány s hat legény körbe fogja Mártás Julist, a mindkétnemű fiatalok tulajdonom többségétől annak rendje és módja szerint kiválasztott királynő-jelöltet, s hogy felé közelednek, karban énekelik:

„Mi van ma, mi van ma?
Piros pünkösdi napja,
— — — — —“

S hogy a leányok körbe fogják szép társnőjüket, kecses pukkedliket hajtogatva előtte, magukban külön párszor körtánczot lejtenek, miközben a legényekkel újra karban dalolják:

„Nem anyától lettél,
Rózsafán termettél,
Piros pünkösdi napján
Hajnalban születted.“

Megindul a menet a diadalkapun át a templom előtt rögtönzött dombhoz, mit élő virágok szegélyeznek s melynek tetején a falu lelkésze tartja a fehér rózsából font ékes koronát.

Ezer szem kíséri a szép hajadont. Annnyiből az irigység gonosz érzelmé sugárzik. Irigylük a szegény apátlan, anyátlan árvának hét megyére szóló kitüntetését. Irigylük a 100 darab csengő aranyat, mi a féltékenyen megörzött női érények elismerő jutalma. Így hagyományozta a tökélet a községnek egy régi urnője abból az eseményből, hogy egyetlen leányát 16 éves korában elvesztette.

Örök emléket állított leánya emlékezetének. Az maga kívánta, utolsó kérelme volt a halálos ágyán édes anyjához. Ártatlan lelkének visszhangja nyilatkozott meg kérelmében, midőn a fedhetlen életet a nép előtt oly magasra emelte. — Anyja megtette a kívánságát, mért ne tette volna! Parancs volt előtte mindenkori gyermekének óhaja. Hogyne lett volna az éppen most az utolsó pillanatban, hozzá, mikor oly szép az intecziója.

Az ünnepélyt a falu akkori intezői szabták meg

s az nemzedékről-nemzedékre öröklődik. Valamikor az örökhagyó család is részt vett a menetben. Négyes fehér ló huzta a diszhintót s a falu választottja az urnő jobbán foglalt helyet. A bánatos anya még azzal is emelte a nap emléket, hogy a község szegényeit a saját kastélyában megvendégelte öreg mise után ebédén. Azt mondják az öregek, hogy nem szívesen mentek hozzá, mert köszívvel kellett annak birnia, akinek a lelke ilyenkor meg nem esett a kesergő anya omló könnyein Kincsét, szemefényét siratta! — — —

— — — Julis halványan közelg a virágos domb felé s hogy rája tevé a lábát, megrezzent, olyan hideg borzalom fulotta át

A lelkész üdvözli a falu kiválasztottját, ékes szavakkal dicsőíti a női érények gyöngyét, a tiszta, a fedhetlen életet. Julis az eleje tett számolyra térdel, a falu végén, a diadalív közelében megszólalnak a mozsarak s a szűz fehér koronát a „Pünkösdi királynő“ homlokára illeszti a falu papja.

De ah! mi borzasztó! Szemképrázat ez vagy való?! Az üde szirmok lankadni kezdenek s hervadtan hullanak alá a frissen szedett viráglevelek. A sokaság ámulva-bámul, még az irigyek is meghökkenve és hitetlenül állanak. Mert a régi szájhagyományok után esodát beszél a nép: ha a megkoszorozott érdemtelen lenne, hogy akkor a rózsakorona menten elhervad a homlokán. . . .

Egyik kérdeve tekint a másikra: de lehet-e ez? Szemképrázat ez vagy való!? Való!

De ki a bűnös? hol van a csábító?! zug a felizgatott tömeg tompa moraja.

Julis arczát a szégyenpir futja végig, tagjai remegnek s ájultan rogy össze. A lelkész hozzá lép, hogy segítsen, hogy megvigasztalja, hiszen mindenki meg volt győződve, hogy törbe esett, különben ártatlan. Hiába

el is vártuk, de azt is tudjuk, hogy ez a kegyelmes ur ígéreteit még eddig be is váltotta és a kérdéses ügyben is beváltani fogja.

Véghetetlen öröme, kitüntetésére szolgálva városunk egész lakosságának, ha a kegyelmes ur azon ígéretét is beváltaná, hogy városunkat rövid időn belül látogatásával fogja megtisztelni. — Biztos lehet benne — bár tiltakozott ellene és magas látogatását csak inkognitoban helyezte kilátásba — ha itt lesz körünkben, talán nem külső fényes ünnepekkel, de valódi igaz szivekből eredő benső érzelmekkel lesz fogadva és ünnepelve.

Mennyi öröme volna e városnak, ha közoktatásiügyi miniszterünket falai között fogadhatná!

Az előbbieknél nem kevésbé biztató ígéretet nyert a Selmecezen a bányász-akadémiával kombinált műegyetem létesítését és az új bányász-törvény életbe léptetését sürgető küldöttség is.

Csak kár, hogy még egy katonaságot, helyőrséget kérelmező küldöttség nem járt a honvédelmi miniszter urnál, mit szintén réges-régen óhajt e város (hiszen előjegyzésbe is van már véve!), akkor azután a tárcza nélküli horváth-miniszteren kívül, kire nekünk egoista selmecezieknek csakugyan nincsen szükségünk, minden magyar miniszter igényben lett volna véve a selmecezi deputációk által.

No de ne okoskodjunk... Az elért eredmény kedvező és a kormány tett ígéreteit be is fogja váltani.

Mind ez tehát feljogosíthatja e város közönségét — vérmes reményekre.

Bár csak e remények mi hamarabb meg is valósulnának!

Végül úgy teszünk, mint az öreg Reményiné tette, mikor Ede fia részére amnestiát kért ő felségétől egy kihallgatáson és a Felső az amnestiát meg is ígerte, de az öreg, nagy művész fiáért aggódó anyának ez nem látszott elegendő biztosítéknek, mert midőn a terem kijáratához ért, még egyszer megfordult s ujját emelve mondá: „aber Majestät Wort halten!“ (De Felső tartsa be szavát!) Reményi Ede erre 24 óra alatt megkapta az amnestiát.

Mi is tehát újból azt hangoztatjuk: „Kegyelmes uramék tartsák be szavukat!“

már! Szívében és kit szive alatt hordozott... végső dobant az élet!... szívszélhűdés érte.

E történetből a közmondás: „pünkösdi királyság“ rövid dicsőség.

*

Pünkösdi hétfőjén szomoruan zugtak-bugtak a harangok, mintha ők is siratták volna a szerencsétlen „pünkösdi királynő“-t. Az a tegnapi hat szál legény emeli az egyszerű fakoporsót, mellette a hat, gyászba borult leány, legjobb pajtásai haladnak. Ott volt az egész falu, kegyetlen sorsán elnémult a legvastagabb irigység is. S mikor a sirba engedték a falu legszebb árváját, mikor elföldelték tizennyolcz tavaszának felső rózsabimbóját, nem maradt szem szárazon. Még a lelkész is elérzékenyedt, pedig a temetésénél eléggé megkérgesedhetett a szive.

De ki a bűnös? hol van a csábító? ... zugott újra hazamenőben a felzigatott tömeg tompa moraja. —

Ha visszatekintene, ott látná a bűnöst, amott bujdosik félnéken a temetőhantok között János Pali; ő az, aki Julesát elcsábította. Hitt neki az elhagyatott, szegény árva s hogy zsákmányul esett ártatlan lelke, más akadályt képezett az árvasága, szegénysége. Szeretett tiszta szivből, a tizennyolcz évnek ideális szerelmével, azt a száz darab aranyat hitte megmentőjének. Remegett, mikor a kijelölés rája esett, mert érezte bűnösségét, de mégis bizott, remélt! ... szerelme nem nyugodott, az unszolta.

Most már ott lenn alussza megcsalt lelke csendes álmait.

S bár hogy ki a bűnös? ki csábította el? — ezt nem tudja senki sem, de a siron minden pünkösdi napján hosszú éveken át fehér rózsák nyílnak. A megretent, a feldúlt, a szenvedő lelkiismeret ültette azt az alant nyugvó ártatlan emlékére s elkésett bánatkönyveivel lopva öntözé. **Váczy István.**

Nyilvános számadás.

Néhai Breznyik János volt selmecezbányai hírneves igazgató-tanár siremlékére egykori tanítványai körében a gyűjtéseket megindítottam s f. évi január hó 31-én a Nemzet, Magyar Ujság és a Budapesti Hirlapban, ezeknek február 4-iki számában a gyűjtésnek eredményét 616 frtnyi összeggel közzé tettem. A gyűjtésnek további eredményét ezennel a következőkben közlöm s nyilvánosan nyugtatom:

Báró Prónay Dezső egyetemes egyház-felügyelő és gróf Zay Miklós országos képviselő egyenként 50 frttal adakoztak, együtt	100 frt — kr.
Koritsánszky János	25 „ — „
Albrich Károly	20 „ — „
Kachelmann Farkas, Szemők Pál, Zsoldos János egyenként 10 frtjával	30 „ — „
Thomka László, Csipkay Károly, Drottner Pál, Dr. Szokol Pál, Riethmüller Károly, Göllner Károly, Svehla Gyula, Libertiny Gusztáv, Bodó Péter, Schalát József, Kovácsi Kálmán, Polner Lajos, Marosy Pál, Mikszáth Kálmán, Burkovszky Kálmán, Dr. Boleman István, Csepessányi Béla, Holles Géza, Beniczky Kálmán, Dr. Szeberényi István, Szilvai Gyula, Konkoly Thege Zoltán, Dérer Mihály és Pettykó Dezső egyenként 5 frtjával	120 „ — „
Rózsay József	4 „ — „
Dimák Gyula, Pauks László, Králik Adolf, Kunszt János, Pánczél Ottó, Kiss Albert, Fischer Alajos, Martinyi István, Bihary Géza, Jamriska Lajos, Rákóczy István, Szlancsik Bogdoszló, Alberger Bertalan, Posch Gyula, Argay György egyenként 3 frtjával	48 „ — „
Révay Béla, Lukáts Pál, Pöschl Vilmos, Dr. Ponoczky János, Szluka János, Dr. Wágner Lajos, Dr. Kolpasczy Dani, Petrovits Soma, Nedobny József, Wladár Miksa, dr. Svehla Gyula, Porubszky Gyula, Kossaczky Vilmos, Szeberényi Lajos, Besse Dávid, Miklóssy lelkész, Baumerth Károly, Buczek József, Zorkóczy Tivadar, Fuch János, Vitális Gyula, Hanulay János, Frenyó András, Patay Károly, Baltai János, Hullán János, Dr. Schmaer Gyula, Kiss Gyula, Dr. Petrikovits János, Burdás János, Dr. Kossuth László, Szilvai Lajos, Veres Imre, Ocsárd Károly, Simkó Gyula, Richter Ede egyenként 2 frtjával	72 „ — „
Pelachy Ferencz, Szírotka Gusztáv, Zsámbor Pál, Zsolticzky Samu egyenként 1 frt 50 krjával	6 „ — „

Holluby Vilmos, Csövény Géza, Gresso Lajos, Mantuano Géza, Mladoniczky János, Metsky János, Baltik Pál, Dr. Sztankay Ábraháms, Kiszely János, Bossányi Péter, Fényes Sándor, Králik Pál, Blaskovich Miliduch, Urbánszky István, Kostenszky Béla, Maróthy Lajos, Maróthy Sándor, Gáspár György, Pachmayer János, Rieszter Géza, Porubszky Béla, Clement Béla, Lange Pál, Lányi Róbert, Wilhelm Ede, Dr. Lisskó János, Bátor Károly, Novák János, Hrentsik Márton, Kraft Károly, Kaszner Ede, Holéczy Zsigmond, Svehla Gusztáv, Dr. Svehla János, Klimó Vilmos, Honéczy Ödön, Beblavy Pál, Székely Kálmán, Heim János, Masztics Ádám, Rozsnyay János, Sajó Sándor, Zselló Lajos, Lehotzky Lajos, Kardos Samu (czinkotai), Ujhelyi Attila, Kontsek József, Thomka Nándor, Raksányi József, Petkó József, Kontsek Gábor, Szabó Károly, Szabert János, Liber János, Obetko Vilmos, Kovalovszky János, Dr. Markovich Lajos, Budapesti Hirlap, Boleman László, Svehla István, Dr. Nagy (Szobbról), Kardos Samu (maglód-ról), Honéczy Gyula, Patay László, Bodó János, Bodó Pista, Ponoczky István, Geduly Lajos, Honéczy Béla, Kovácsy Aurél, Henriczy Béla, Baumerth István, Oszvaldt Gusztáv egyenként 1 frtjával	73 frt — kr.
Galy Pál, Fabjány János, Jakusik János, Flórián János, Makovinszky Mihály, Buocz Károly, Kontsek György, Kontsek Antal, Székey Zsigmond, Nagy Tivadar, Perényi Rezső, Braxatoris János, Kachelmann Gáspár egyenként 50 krjával	6 „ 50 „
Zathureczky Pál 20 kr., Stanga Adolf 10 kr., együtt	— „ 30 „
Osszesen:	506 frt 80 kr.

Ehhez adva az előzőleg kimutatott gyűjtést 616 „ — „
Folyó évi május 14-ig begyűlt összesen: 1122 frt 80 kr.
Levonva a kiadásokat 36 „ 06 „

A siremlékre tényleg rendelkezésre áll: 1086 frt 74 kr. azaz, ezernyolczvanhat frt 74 kr., mely összeg a Pesti hazai első takarékpénztárban gyümölcsözőleg helyeztetett el.

Minthogy pedig a siremlék svéd márvány (fekete) kőből diszes vaskerítéssel tervezetik s a volt tanítványok részéről pedig a leleplezési ünnepély alkalmával a siremlékre diszes koszorú is volna elhelyezendő, a mi körülbelül 1250 frtnyi költséget igényel, az egybegyűlt összeghez hiányzik még mintegy 180—200

De ha mulékony is ez a virágzás, szép az azért mégis. Az elveszett boldogság egy visszatévedt sugara bearanyozza a sivár valót, bevilágít, ha csak néhány pillanatra is, a mindenség titkaiba s megsejteti az emberrel a tökélyesedés utját.

Mert hiszen csak sejtelem minden tudásunk, csak egy végtelen parányi részét tudjuk, ismerjük annak, a mi van, a mi való.

Hanyatt heveredel az üde fűben; körülötled titkosan zizeg a tölgyes; tengerzöld fiatal leveleivel enyleg a langy fuvallat; egy fiatal hajtás homlokod fölé borul, mintha a természet életküzdelméid díjjául oda akarná nyújtani neked a tölgykoszorút. Te felpillantasz a zenge lombra; gyönyörködöl fodros szélein s tudod azt, ha majd e fa gyümölcsöt terem, s te beülteted a magot, abból ismét csak tölgy lesz; de nem tudod, mely és mily titkos erő az, mely a kis tölgyesirából ismét csak tölgyet nevel. Vagy tudod-e tán, hogy terem az arany? Mi készíti a hegyi jegőcz anyagát halszögű oszlopokká alakulni? Pedig ezek nem is szerves lények.

Tudásod gyöngé szikra, melyet csak magasabb ihlet fakaszthat lángra.

A magasabb ihlet, ez az égből alászálló lángnyelv, lelkesítette a szeretet apostolait is, hogy szellemük fokozott erejével neki készültek a nehéz harcznak, melyet a jó öröktől kezdve folytat a rossz ellen.

És nehéz, küzdelmes harcz ez.

A rossz a tulnyomó; tömegével győz, de nem ülhet diadalt mégsem.

Hulljanak ezer számra a jó bajnokai, de nem vész el soha szelleme, mint nem homályosíthatja el végkép a napot az eléje kerülő hold.

Elhomályosul az ég; rettegés fogja el az állatvilágot; a madár röptében leesik; a nyáj béget és összefut; a csorda bömböl és összeverődik; a kutya

Pünkösdi gondolatok.

— A „Selmecezbányai Hetilap“ eredeti tárczája. —

Karácsony a remény, husvét a hit, pünkösdi a szeretet ünnepe; azon szeretet-é, melynek csirája minden ember szívébe le van téve; mely nincs korlátotva egyirányu törekvés, egy korlátolt, határozott cél által, de az egész mindenséget öleli át öntudatlanul és ép ezért tisztán, önzetlenül.

Ott van az a szeretet, ha kedvtelve rézed a virágzó fák gyöngéd diszt, melynek szirmait a tavaszi fuvallat arcodra hajtja; ott van, ha elnézed a selyemfényű bogárkát, a mint, örülve rövid életének, feligyekszik az ingó fűszálon, s elérve csucsát, szétterjeszti röpiút, s elimbolyog a légben, a ragyogó napsugárban fürödve; az a szeretet nyilvánul ama vágyadban, elhagyni köznapi életed zároló falait s kimenni a szabadba, hogy gyönyörködhess a természet viruló szépségében.

Milyen más akkor a kedélyed, milyen más a szived!

Leenged akkor róla a szabályozottság ridegsége, fogékony lesz a gyöngéd, a szép iránt, s készséggel enged helyet oly érzelmeknek, melyeket a köznapi élet számításai közben számkiüzve távol tart.

Ez a kedély felvirágzása; — költői álom. Rövid ideig tart ez csak: még rövidebb ideig, mint a fák virágzása.

Ha elhagyod a szabad természet büvkörét, eltűnnek azok a gyöngéd érzelmek, elröppennek azok a fellengző gondolatok, s ismét az vagy, a ki voltál: prózai ember.

Az a fellelkesülés, az a magasabb eszményi szintekre való emelkedés nem volt más, mint pünkösdi királysága az idealizmusnak a realizmus felett.

frt, mivel pedig a felszólított egykori tanítványok közül még nem adakozott mintegy 250, felkérem őket a legmelegebben, hogy becses adományukat alulirothoz (Budapest, Tisztviselők telepe, Delej-utca 10. szám) beküldeni sziveskednének.

Hálás elismerés, meleg köszönet illeti Joerges Ágost selmeczi kereskedő s nyomdatulajdonos urat, Breznyiknek egykori tanítványát, a ki a 600 darabban kibocsájtott felhívási példányokat gratis kinyomatni s a szükséges anyagot (papír, boríték), önkénytel-ajánlani volt szives.

A leleplezési ünnepély idejéről, programjáról az adakozókat a maga idejében értesíteni fogjuk, előre jelezni kívánom, hogy az érdeklődés — a nagy paedagogus iránti tisztelet és hálához méltóan — igen nagy, a volt tanítványok sokan készülnek a leleplezési ünnepélyre Selmeceze, hol a volt tanítványok egyike a siremlék előtt ünnepi beszédet tart, ennek végeztével dísz ebédben veszünk részt s tervbe veltük azt is, hogy azok, kik jelen leszünk Selmecezen, a lyceum ifjúságának az alumneumban beneficiumot adunk. Az elszállásoláshoz a selmecziek fognak gondoskodni. A beneficiumra is elfogadok adományokat.

Budapest, 1899. évi május hó 15-én.

Okolicsányi Gyula,

a magyar jelzálog hitelbank ügyésze,
székes-fővárosi bizottsági tag.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A pünkösdi ünnepi egyházi szertartások sorrendje.** A róm. kath. egyházban: Pünkösdi vasárnap és hétfőn reggel 8 órakor a szent Katalin templomban, 9 órakor a nagy-Boldogasszonyról nevezett plébánia templomban nagy zenés mise, utóbbiban vasárnap magyar, hétfőn német szent beszéd. A nagy miséken énekelni fognak: Schusztterné Zefa, Berzeviczy Margit és Mariska és Cziczka Margit és a férfi kar. — Az ág. ev. egyházban: Pünkösdi vasárnapján reggel 8-10 óráig tót, 10-12-ig magyar isteni tisztelet, utóbbin Herbszt János vezetéssel mellett egy vegyes énekkar fog közreműködni, melynek tagjai: Joerges Ágost-né, Joerges Gizi, Priviczky Margit, Micsinai Erzsébet és Huszágh Etelka urnök és Király Ernő, Joerges Ágost és Jäger Gyula urak. — Pünkösdi hétfőjén 8-10 óráig tót, 10-12 óráig német isteni tisztelet. — Pünkösdvásárnapján áldozás az egyház, hétfőjén pedig a lelkésznek javára.

— **Személyi hírek.** Farbaky István országgyűlési képviselőnk a pünkösdi ünnepeket városunkban tölti. — Dr. Stuller Gyula tb. főorvos fia meglátogatására Kassára és Fehértemplomba utazott és csak jövő kedden érkezik haza. — Csipkay János vinkovezei kir. főerdőmester rövid időt városunkban töltött.

— **Kinevezések.** Millenovich Ferenc selmeczi bányaigazgatósági számtiszt és Péterfi Áron szegedi adóosztály számellenőrré, Bencsik Bruno nagybányai számgyakornok pedig számtiszté lett a selmeczbányai bányaigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez kinevezve. — Az erdőisztek létszámában Tuzson János erdőszé, Heim János, Vaitzik Ede és Tomasovszky Imre erdőszék jelölté; a

vinnyog és gazdája lábához simul; még a növénynek is érzik, hogy valami szokatlan történik; a napraforgó összecsukja virágát, az esti viola kitarja kelyhét s a tudatlan, babonás köznépek remeg és imádkozik. Valami nyomás nehezül mindenre.

De egyszerre csak kivillan ismét a diadalmas napsugár; a madár szárnycsattogva dalra kezd; állat, növény, ember felszabadul a nehéz nyomástól s újra örül a fénynek, a napsugaras életnek.

Győzött a jó, diadalt ül, a mint győzni is fog, mert győznie kell.

Sűrű sötét fellegek tornyosulnak mindenünnen, fenyegetve, vésterhesen. Az egyik sötét rém az eszményt akarja homályba burkolni; a másik a szeretet tiszta lángjába mérges hint, hogy gyilkos gyűlölet legyen belőle, a harmadik gunyoros vigyorgással; az eszményi művészet torzképét csalfa ragyogással veszi körül, hogy elámita vele a megtévedt emberi szellemet.

Mi lesz, ha ezek győznek?!

De nem fognak győzni!

Lesz még olyan piros pünkösdi napja, hogy alászállnak a megtagadott égből a lángnyelvek s fényt derítenek az elvakult emberiség elméjében.

S ez égi lángok erejétől megismeri majd az emberiség, hogy csak a tiszta szeretet, a jó, csak a tiszta szép lehet az eszmény, s csak e kettő után törekedve, e kettőért lelkesülve lehet boldogság, lehet örökviruló, soha alkonyodó piros pünkösdi napja, a szépnek, a jónak diadalünnepé.

Abai Ottó.

Horvát-szlavon országai kincstári erdőket kezelő erdőisztek létszámába pedig Melsiczky Pál erdőszéke nevezetelt ki.

— **Előléptetések.** Neubauer Ferenc kir. bányaatanácsos a VII-ik fiz. osztály 1-ső fokozatába, Krutkovszky Károly, Martinyi István és Grillusz Emil kir. bányaatanácsosok a VII. fiz. osztály 2-ik fokozatába léptek elő.

— **Erzsébet emlék.** Említettük, hogy a hodrusi finsterorti bányamunkás személyzet gyűjtés útján felejtethetetlen Erzsébet királyné emlékére egy szép emlékeresztet állított fel a Kerlingi dűlőben fekvő „Krizsik” nevű dombon. Ezen emlék ünnepélyes felszentelése holnap pünkösdi hétfőjén lesz a romantikus fekvésű kerlingi völgyben, hová szép időjárás esetén városunkból is sokan fognak kirándulni.

— **Eljegyzés.** Tomasovszky Imre erdőakadémiai tanársegéd jegyet váltott Tóth Miczi kisasszonnyal, Tóth Imre dr. selmeczi bányakerületi főorvos művelt lelkű, bájos leányával.

— **Áthelyzés.** Lindtner Ármán selmeczi kir. adóhivatali ellenőr fizetésfokozati emeléssel a zombori kir. adóhivatalhoz helyeztetett át és új állomás helyét már el is foglalta.

— **Mit végeztek a küldöttségek?** Erről a következő rövidre fogott tudósításunkban számolunk be: A vasuti küldöttséget e hó 15-én, hétfőn Szitnyai József polgármester királyi tanácsos vezette Lukács László pénz- és Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszterek elé. Mindkét miniszter nagyon biztató választ adott a Németi-Selmecz közt építendő szélesvágányu vasut állami segélyezésére iránt; a Selmecz és Garamberzenze közt közlekedő vonatoknak egygyel leendő szaporítását pedig egyenesen és határozottan megígérte, amint hogy — mint halljuk — e harmadik vonat már e napokban közlekedni fog. A Garamberzenze-Selmecz közti keskenyvágányu vasutnak rendes nyomtávúvá való átalakítását jelenleg keresztül vinni még nem lehet, de jövőben ennek lehetősége sincsen kizárva. — A helybeli kath. gymnasium ügyében a küldöttséget Podhragyay Pál prépost-plébános vezette Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter elé, remek, magvas beszédet intézve a kegyelmes urhoz, kire a nagyszabású beszéd láthatólag nagy benyomást gyakorolt és ennek hatása alatt kijelentette a miniszter, hogy csonka gymnasiumokat tűrni nem fog és így azon lesz, hogy a selmeczi is nyolcz osztályúvá bővítessék ki. Egyszersmind megígérte a miniszter, hogy városunkat meg fogja látogatni, de tiltakozott minden ünnepélyes fogadtatás ellen, úgy, hogy egyszerre csak hallani fogjuk, hogy Wlassics Gyula kultuszminiszterünk városunkba érkezett, anélkül, hogy ezt hivatalosan előre bejelentették volna. Bár mielőbb teljesíteni ígértét!

— Ugyancsak május hó 15-én történt az országos magyar bányászati és kohászati egyesület megbízásából az akadémia újbóli szervezésére, a bányász tiszviselők minősítésére továbbá a bánya törvény, a bányatelekkönyv és a bánya perrendtartás megszüretésére vonatkozó memorandumok átadása. Gróf Teleki Géza az egyesület elnökének gyöngékedése folytán a memorandumok Soltz Vilmos alelnök vezetésével bizottságilag lettek átadva. A bizottságban részt vettek: Farbaky István országos képviselő, Bák János miniszter. osztálytanácsos, Hönsch Ede bányaigazgató, Münnich Kálmán bányaigazgató, Veith Béia vasgyári vezérigazgató, Revitzky Győző főszolgabíró, Szitnyai József kir. tanácsos és polgármester, Herz Zsigmond bányatársulati igazgató, Topscher Sámu bányaatanácsos, Ronay Árpád vasgyári igazgató, és a selmeczbányai küldöttség, mely a vasutak ügyében eljár. Farbaky I. szives közreműködése folytán a küldöttség olyan szerencsés volt, hogy rövid idő alatt az országházban a memorandumokat átadhatta. dr. Lukács László m. kir. pénzügyminiszter ur a bizottságot nyájasan fogadta és körülbelül a következőket mondotta; én mint bányász, vagy legalább ki mint bányaműveléssel sokat foglalkozott mindég szivesen mozdítom elő a bányászat ügyeit. A bánya törvény úgy a telekkönyvi előmunkálatok folyamatba vannak és reményem hogy még ez év végéig a törvényhozás elő kerülnek, a perrendtartás azonban csak is az általános perrendtartással együtt fog elkészülni. Ugyan ezen szavakkal élt az igazságügyi miniszter ur is, kinél szintén tiszteletet e küldöttség. — A miniszterek e küldöttségeket, Farbaky István o. gyűl. képviselőnk közbenjárására, az ország-házának miniszteri szobáiban fogadták még pedig igen szívélyesen.

— **Házasság.** Zupka Ernő államvasuti vonat vezető, Zupka József selmeczi bányaigazgató fia tegnap szombaton kelt egybe Varga Jozefa kisasszonnyal Selmecezen.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Selmecz-Bélabánya sz. kir. bányaváros törvényhatósági bizottsága f. évi május 25-én d. e. 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart, mint az múlt számunkban megírtuk. E rendkívüli köz-

gyűlés tárgya: 1. 3717. Határozathozatal a fogyasztási adótermészetű jövedelmek ideiglenes rendezéséről szóló 1899. évi 6. t.-cz. végrehajtása tárgyában kibocsájtott 32785/B—M. rendeletre, s az ügyre vonatkozó szabályzat megállapítása. 2. 3229. Az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás érdekében alakult magyar történelmi kiállítás igazgatóságának megkeresése több történelmi nevezetességű tárgynak megküldése iránt. Tekintettel arra, hogy a fogyasztási pótdók rendezése és megállapítása roppant fontos egyrészt a város jövedelmének fokozása, de másrészt a fogyasztó lakosság megterhelhetése dolgában, felkérjük a t. biz. tag urakat hogy e közgyűlésen lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

— **Népünnep.** Steingrube nagyközség ma pünkösdi vasárnapján a községi csárda (városi virágó) kertjében d. u. 3 órától kezdődőleg népünnepet tart. Ekkor történik meg egyszersmind az ottani kuglizó ünnepélyes megnyitása. A népünnep bizonyára pompásan fog sikerülni.

— **Majális.** A helybeli ág. evang. lyceum ifjúsága, mint azt már jeleztük, e hó 29-én a Felső-Rónán majálist rendez. A táncz d. u. 2 órakor veszi kezdetét és nyomtatott meghívók csak a vidékre küldettek, a belvárosi közönséget a rendezőség ez uton hívja meg.

— **Ocsovszkyné gyűjtése a honvédszoborra.** Áthozat: 163 frt 54 kr. Kohl Medárd Balatonfüred 5 frt, Futó Mihály Hódmezővásárhely 1 frt, Gajdács Pál ev. lelkész T.-Kömlös 50 kr., Csernák Kálmán ev. lelkész T.-Kömlös 50 kr., T.-Kömlői néptanító 50 kr., T.-Kömlői takarékpénztár 50 kr., Endrődy István T.-Kömlös 50 kr., a pozsonyi ev. lyceum tanuló ifjúsága 11 frt 28 kr., Hell Jakabné Selmecz 5 frt, Budapesti m. kir. állami főgymnasium igazgatója 3 frt 11 kr., Nagyszombat igazgatósága 1 frt, egyetemi orvosok Kolozsvár 1 frt. Összesen; 183 frt 43 kr.

— **Nyári multság Korponán.** Korpona szab. kir. rendezett tanácsu város tisztikara, f. évi május 28-án, a „Teplicske” nevű mulatóhelyen s folytatólag az Alsó-fogadó nagytermében, saját nyugdíjalapja javára zártkörű nyári táncmultságot rendez, mely bizonyára fényesen fog sikerülni.

— **Tarnóczy Attila** a jelenleg Bittsén lakó és a szabadságharcban a Széllakna melletti ütközetben megsebesült agg honvéd javára (hozzánk intézett levelét nem rég közöltük) eddig elé a következők jelentették be adományukat: a selmeczi kir. járásbiróság személyzete 3 frt, Kuti István mint a „Selmecz-bánya Híradó” szerkesztője 1 frt 50 kr, lapunk szerkesztősége 1 frt 50 kr, Barth Antal 50 kr, Bukovits István 50 kr, Teleki Antal 50 kr, összesen 7 frt 50 kr. — De reméljük, hogy a szükségelt 80 frt az inségbe jutott agg honvéd javára városunkban adakozás útján hamar össze fog gyűlni.

— **Kezdődik a fürdőévad,** sok szép asszony gyönyörűségére, sok férj keservére; néhány ájulási jelenet, néhány szivgörcs roham bizonyos, s a férfi szive nem elég kemény, hogy ily támadásoknak ellentállhasson; tehát ki kell nyitni az erszényt, vagy aláírni a jóbaráttal a váltót; muszáj, mert az asszony fürdőzni akar. Először is jönnek a különféle toalették, fürdőkosztümök stb. azután a fürdői évad büdzsédebattái, míg végre szerencsésen létesül a kompromisszum, s az asszony — elmegy fürdőzni, Wiesbadenbe, Trouvillebe, Ostendebe, Balatonfüredre, Tátrafüredre, Szliácsra, Vihnyére; igen, Vihnyére, mert ez a fürdő évről-évre emelkedik, hirneve terjed; az államvasut külön hirdeti a Vihnyére indu lövonatokat; ez idén, úgy tudjuk, zsufolva lesz Vihnye elegans, előkelő fürdővendégekkel, kivált pedig szép asszonyokkal, mert Vihnye par ekszlánsz nőfürdő. Vihnye példájával látjuk, mennyit tesz a gondos kezelés; lám, a szomszéd Szklenót alig ismeri a világ; pedig gyógyforrásai nem alsóbb rendűek a vihnyeiekéknél, s környéke határozottan szebb, regényesebb. Ennek oka csak az, hogy nem fordítanak a fürdőre annyi gondot, mint kellene; pedig mi lehetne belőle! Szklenóra is úgy tódulna a közönség, mint pl. Szliácsra, hol az idej fürdőévadban a mi primásunk, már t. i. Balogh Laczi fogja remek játékával gyönyörködtetni a m. t. fürdői közönséget. Laczi már jövő hó 5-étől lesz ott; jelenleg Szklenón ad hangversenyt. Balogh Laczi, már szervezte bandáját s erősen készül e fürdői szereplésére. Hogy Szliácsra is meg lesznek vele elégedve, arról meg vagyunk győződve; hisz ismerjük zenei művészetét; tudjuk, mint tudja rikatni a hurt, mint tudja az érzelmeket hanggal festeni azon a száraz fán; teljesedjék az ő reménye is, mint sok szép asszonyé, melyet a fürdőévadhoz köt, mely annyi ábránd, annyi kaland, annyi irigység s annyi kifizetetlen kontó szülőke.

— **A főszorozást** Selmecezen tegnap szombaton kezdték meg és kedden folytatják és fejezik be. Szombaton az 1-ső és 2-ik korosztály került, kedden pedig a 3-ik korosztály és az idegenek kerülnek sorra. A szorozáshoz megjelent Sztanics 26-ik ezredbeli és Sztáray



honvéd őrnagy, valamint Klein dr. ezredorvos, Statdruker honvéd főhadnagy, Stösszel orvos, Szeleszey 26-ik ezredbeli hadnagy és mások. Szombaton az 1-ső és 2-ik 61-en lettek besorozva, a mi ritka szép eredmény.

— **Államsegély.** Mindez ideig az „Akadémi-kör“ teljesen magára volt hagyatva, az ifjuságnak óriási anyagi áldozatába került, hogy körének kiadásait fedezze. A nagym. Pénzügyminiszterium meghallgatta az ifjuság méltányos kérelmét s a napokban 400 frt állami segélyben részesíté a kört: e segély elnyerése első sorban a távozó köri elnök Szeőke Imré-nek érdeme.

— **„Segélyző egyesület.“** Ugyancsak az elmúlt héten tartotta beszámoló közgyűlését az akadémiai „Segélyző-egyesület,“ majd tisztviselői kara a következőkben alakult meg, elnöknek egyhangulag újból Faller Károly b. tanácsos ur, alelnöknek egyhangulag Körmendy Dezső II. é. v. k. választott meg, rendes bizottmányi tagok: Huszth Aladár, Pálik Hugó, Ruffinyi Aladár, Langhammer János, pótbizottmányi tagok: Quirin József, Günther Frigyes, Krause Dezső.

— **Tisztújítás.** Az elmúlt héten az akadémiai ifjuság újból választotta köri tisztviselőit. Vigan folyt a korteskedés csaknem a választás napjáig; az egyik jelölt lemondott s az ifjuság elnökének egyhangulag Huszth Aladár III. é. b. hallgatót választotta meg. — Ugyancsak ekkor választotta az ifjuság többi tisztviselőit, alelnök: Schweiger Jenő, I. titkár, és önképzőkör elnök: Körmendy Dezső, II. titkár: Langhammer János, pénztáros: Majerszky István, ellenőr: Urbán Béla, ház-nagy: Bránszky László, alháznagy: Bakkay József, I. könyvtáros: Günther Frigyes, II. könyvtáros: Zügn Nándor, bizottmányi jegyzők: Ruffinyi Aladár, Quirin József, közgyűlési jegyzők: Schmidt Vilmos, Czillinger János, lapkezelő: Mocsary Béla, választmányi tagok: Kadlik Rezső, Piovarcsy Jenő, Krause Dezső, Masztics Gusztáv, Raics Ferencz, Litfass Viktor.

— **Eljegyzés.** Ó váry Dezső selmeczi kir. járásbírósi végrehajtó eljegyezte Zupka Anna kisasszonyt, özv. Zupkáné selmeczi háztulajdonosnő kedves leányát.

— **Ifjusági estély,** f. h. 12-én este 8. órakor tartotta az akadémiai ifjuság a városi vigadó nagytermében hivatalos estélyét. — Az estélyen ugy az akad. tanári kar, vendégek, valamint a városi intelligenciái képviselve volt. — Az első hivatalos felköszöntőt Huszth Aladár akad. köri elnök mondta, kinek ezt egyszerűsminde program beszéde volt; utána Schweiger Jenő felköszöntötte az akadémiai tanári kart, melyre Fekete Lajos főerdőtanácsos válaszolt, ezután Duschek Győző a jelenlevő vendégeket éltette, ez a vendégek nevében Vörös Ferencz v. t. b. főjegyző köszönte meg, majd Urbán Béla az assistensi karra üríté poharát, végezettel Körmendy Dezső ittmaradó társai nevében bucsuzott a távozó valetánsoktól, a valetánsok nevében Schiffer Ferencz válaszolt. — Az estély elejétől kezdve a legnagyobb kedélyesség között folyt le.

— **Megbokrosodott lovak.** Mult esütörtökön az Erzsébet-kápolna közelében Csányi Ottó városi főszámvevő lovait és fűvet szállító szekereit a kocsis egymagára hagyta. Közben a lovak megbokrosodtak és az éppen haza felé menő Lestyánszky István Illés lakó bányamunkást elgázolták és csak nagy nehezen lehetett a neki vadult lovakat a minden oldalról segítségre futó embereknek megfékezni. A legázoltat miután dr. Tandlich Ignác sebeit gyorsan bekötötte a kórházba, a gondatlan kocsist Csabák Istvánt pedig a rendőrséghez szállították és utóbbit megfogják büntetni. A legázolt Lestyánszky István sérülései könnyűek úgy, hogy most már oda haza ápolják.

— **A selmeczbánya-vidéki róm. kath. népnevelők egyesülete** f. hó 23-án rendes közgyűlést tart melynek tárgysorozata: 1. Reggel 10 órakor szt. mise a szt. Katalin templomban. 2. A gyűlés megnyitása. 3. A mult kögyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 4. Pénztári jelentés. 5. Bachraty József t. értekezése „A direct módszer iskolánkban“ czimmal. 6. Dalos József t. felolvasása. 7. Indítványok.

— **A választók összeírásának** ez évi eredménye a következő: A törvényhatóság egész területén összesen 785 választó iratott össze, ebből esik az I-ső negyedrre 125, a II-ra 97, a III-ra 155, a IV-re 167, Hodrusbányára 69, Bélabányára 41, Steffultóra 82, Bankára 25 és Felső-fuchslochra 24. — Adóhátralékos összesen 31 volt, de vannak még idegen honbeliek is, ugymint; Tuschl Gusztáv, Csernyi József, Zanzotto Lajos, Duda János, Dopitta Ferencz, Raffel János és Rénger Gyula, kik még eddig nem nyerték el a magyar állampolgárságot.

Konfirmáció lesz június 4-én a selmeczi ágost. evang. templomban. Az ünnepélyes egyházi szertartás alatt Joerges Ágostné és Joerges Gizi orgonakiséret mellett fognak egy szép duettet énekelni.

— **Uj rendőr.** Czimra István volt m. kir. esendőr-mester a városi rendőrséghez rendőrré nevezetett ki.

— **A tanév vége közeledik,** a tanárok és tanítványok, de a szülők is kíváncsian lesik az eredményt, mely az egész év kitarló tevékenységét fogja visszüktröztetni. Régi jó szokás, hogy a tanítványokat ugy egyes tanügybarátok, valamint az érdekelt szülők is szorgalmuk jutalmazásául megfelelő könyvekkel szokták megajándékozni. E részben a legnehezebb kérdés mindig az volt, hogy a serdülő lányoknak és a felnőtt ifjaknak mit adjunk a kezükbe. Két könyv jelent meg a mult év folyamán a könyvpiacon, melyek mindegyike e czélnak szolgál. Az egyik Smiles S.: Élet és Munka című angolból fordított műve, melynél különbet a felnőtt ifjak kezébe adni nem lehet. Az ifjuság bibliájának lehetne e művet nevezni. A fordítást Dáni Ede főgimn. tanár végezte. Ára a 30 ives kötetnek csak 1 frt. — A másik ajándéokra alkalmas mű Dáni Edétől való. Fiatal, serdülő leányoknak van szánva, czime: „Gondolatok.“ Elmékedések foglalatlja, mely a leányok gondolatvilágát nemesíteni van hivatva. Gyönyörű négy aquarell kép díszíti az egyes fejezeteket. Diszes bekötésben arany metszéssel ára csak 1 frt 60 kr. Mindkettő Lévai Mór kiadóhivatalában jelent meg és kapható Budapesten, IV. Egyetem-utca 1. sz.

— **A görög építési stílusokat** ismerteti és magyarázza dr. Gyomlay Gyula, nagy munkájának most megjelent füzetében. Fejtegetései során a görög építészet fejlődésének teljes történetét és hű képét adja. A homerosi kor temploma voltaképen egy kamara volt, mely az isten képét és kincseit rejte magában. Diszt legfeljebb egy előcsarnok adott neki, melynek kiugró tetejét 2 faoszlop tartotta. Később az oszlopsor körülölelte az egész templomot. Faoszlopok voltak ezek, fegfőljebb ha színes agyaggal bevonták. Csak lassan változott át a fatemplom köcsarnokká Az átalakulás az olympiai Hera templomra ment végbe, a melynek korhadó faoszlopait egymásután köcszlopokkal cserélték fel. Egyet azonban meghagytak a fatámok közül, emlékeül a régi eljárásnak. Ezt az egyet Pausanias még látta. A köépítés aztán az oszlopokat teljesen átalakította. A régi anyag emléket a dór oszlop örízte meg legtovább, a lábatlan, egyszerű oszlopfős, 16 rovákú, felfelé karcsusodó oszlop. Az ion magasabb, finomabb alkotásu, talapzata és művészien alakított feje van. Karesubb s ritkább sorban áll egymás mellett. Valamennyinek virága aztán a korinthosi, gazdag díszével, finom akanthus-leveleivel, könnyed alakjával, mely játszva emeli a triglyphek és metopok vésett domborműves terhet. Gyomlay könyve a Nagy Képes Világtörténet II. köteté, mely gazdag vállalatnak most megjelent 26-ik füzet tárgyalja a görög építési stílusok fejlődését. Az egész kötet ára diszkötésben 8 frt. Egy füzet 30 kr. Hetenként egy füzet jelenik meg. A munka részletfizetésre is kapható, a kiadótársaságnál (Révai Testvérek Irod. Int. R.-T. Budapest, Üllői-ut 18.).

— **„A tanítók (tanítónők) jogai és kötelességei“** című munka harmadik, teljes átdolgozott kiadásban jelent meg a napokban, melyet a fennálló törvények, szabályrendeletek, utasítások, elvi jelentőségű határozatok és döntvények alapján dr. Szabó Mihály, Alsó-Fehérvármegye kir. tanfelügyelője állított össze. E harmadik új kiadásban a tanügyre vonatkozó törvények nemcsak czimek szerint feldolgozva, hanem egész szövegben is közölve vannak. Belőle a tanítók, iskolaszékek a hivatalos irodai ügykezelés is utbaigazítást fognak találni. A munka függelékét képezi a részletes tárgymutató és a törvények és rendeletek indexe. A nagyterjedelmű mű 2 frtért bérmentesen fog megküldetni. A pénzt és megrendeléseket posta-utalványon a szerzőhöz (Nagy Enyedre) kell küldeni. Melegen ajánljuk a sikerült művet különösen a tanítók és tanítónők figyelmébe.

— **Gazdasszonykodás** Ha asszonyaink egymás közt vannak, a cselédügyön kívül állandó téma a gurmandéria is. Mert hiába, a jó konyha minden gazdasszonynak egyik büszkesége és mindig iparkodnak egymástól eltanulni, kikérdezni, hogy ezt vagy amazt az ételt miként készítik. Ezekre a kérdésekre ad feleletet három könyv, melyeket Erzsi néni (Tarczaline) a kitűnő hírnévként örvendő irónő-társunk szakavatottsággal szerkesztett meg. Az egyik „Hogy kell befőzni?“ a befőttek összes neveit tárgyalja. A másik „Hal- és vadfélék készítése“ és a harmadik: a „Tészták Könyve“, mely az összes főtt és sült tészták készítésével ismerteti meg. Mind a három könyv több kiadást ért már és ára mindegyiknek diszkötésben csak 1 frt. A könyvek mindegyike külön is kapható. Megrendelhetők Lévai Mór könyvkiadóhivatalában Budapesten, IV. Egyetem-utca 1. sz.

* **Nagy Péter udvari bolondja.** Egytábornok a ki hadtestével Smolensk mellett táborozott, Uschakov nevű kapitányát igen fontos okmányokkal Kiew parancs-

nokához küldte azon utasítással, hogy a 60 mértföldnyi utat a lehetőleg leggyorsabban tegye meg. Kimerülve érkezett Uschakov reggel felé a mondott helyre és rögtön bebocsáttatást kért, mert a parancsnoknak igen fontos okmányokat kell átadnia. Az őrség tisztje azonban nem bocsátotta be azért, mert utasítása volt, hogy sötétben senkinek sem szabad kaput nyitni — Uschakov várjon míg nappal lesz. Uschakov kérései, — fenyegetései eredménytelenek maradtak, végre haragjában az kiáltotta vissza, — ha őt rögtön be ne bocsátják vissza lovagol tábornokához s fel fogja őket — azaz az őrséget jelenteni! „Azt megteheti“ — válaszolá neki az őrség. Uschakov nyomban megfordítá lovát s visszalovagolt a 60 mértföldnyi uton. A tábornok elig hitt a füleinek midőn a kapitány jelentette, hogy az okmányokat visszahozta és pedig azért, mert őt Kiewbe rögtön be nem bocsátották. Miután azonban a jelentés, melyet a kapitánynak át kellett volna adni igen fontos volt; — ez Uschakov kapitányt halálra ítélte s az ítélet megerősítés végett N. Péter czárnak felküldetett. A czárnak azonban az egész dolog oly nevetésesnek tűnt fel, hogy az ítéletet megsemmisítette és Uschakovot maga elé idézte, s miután a kihallgatás alkalmával számos jelét adta rendkívüli kórlátoltságának, — udvari bolondjává tette. Ezentul mindenüvé kísérte a nagy czárt s még akkor is mellette volt, midőn ő az ismert nagy nyugat európai utját tette s igen híressé vált nevetséges cselekedetei által. Élte végéig udvari bolondja maradt az orosz udvarnak.

— **Klincsok Nácó hundstosziár okoskodásai**

Zenyim tovaris, a Vidlicska, ki zújságokat zolvasgatya povelja nekem, hogy bányász zakadémia mellé még voláki zinzsellér zakadémiát is zakarnak zúrak. Hej, bo prisszám, már most borzadok: micsoda praktikánsok fognak zabból kikérülnyi magukat?!

Sak muszáj nekem mosolyogni azon, hogy csinálnak keresztény fogyasztási szövetkezeteket zés árakat vásárolják — zsidóktól.

Mogint sak lem zuj porciót zakarnak hehoznyi, a fogyasztási meszki porciót. Zennek ugyan nem örülünk, de legalább meszki pánok zis fognak zesztet fizetnyi, kik más meszki porciót nem fizetnek, a tak ez legalább zigazságos porció lesz.

Zenyim zsená kérdi: Nácóh, mért nem mentek ti is deputációba? Povedáalom neki: sak sokkal büszkébbek vagyunk, hogy alázatoskodnyi mennénk. Mit gondolsz? ... kralovszki haviár?! Zsenám zerre maga is büszke lett zis elfelejtette, hogy sak krumplit vacsorázunk.

Ha keresztény kupezhez megyek bevásárolnyi, zasztat kérdi: „mit akartok?“ Ha zsidóhoz zövök, szépen kérdi: „mit tetszik parancsolni?“ Hát kihez mennék zinkább?

Kétféle Nácó van: zegyik büszke szép zállására, másik sak muszájbul az ... zutóbbi nem zéri sokat.

Ale hát sak piros pünkösöd napja van és örvendezünk mindannyian ... sak zállam hatalom nem szeretyi egy idő óta a piros zint.

Piros pünkösöd napkor én is szeretem zélvezni életet — sak a rossz gájszt ne rontaná el kedvemet és eszemet. — De bugyem vigyázni magamra, hogy a zövő héten is okoskodhassam; addig is: „Pohvalen!“

A selmeczi Konfuczius bunkós mondásai.

Irta Bay Beresényinek:

„Sógor ne higy a németnek,
Adjon bár oly oklevelet,
Mint a fehér köpenyeged,
S üssön oly pecsétet rája,
Mint a fejed koponyájára:
Nincsen abban semmi virtus ...
Megverte a Jézus Krisztus.“

Azért még egyszer mondjuk, polgár, vigyázz;
Hogy valami uton-módon be ne csapjon ama bizonyos nagy német vállalatú berlini — gáz.

Csodás mégis, hogy a dohánygyár épít;
De még csodásabb, hogy ennek daczára a városban, pedig erre elég tere és alkalma volna, egy cseppet sem — szépit.

A helyi jégpálya ma is zárva van;
Ezt hirdeti aranyos betűkkel még mindig a főtéri akadémiai palotára illesztett tábla nagy — okosan.

Igy jégre májusban nem lehet menni;
De a szükségelt jeget a közönségnek és különösen a meszárosoknak és henteseknek a várostól drága pénzért meg lehet — venni.

De mit csinál már az a részvényes jég?
Mely beszámolást a részvényeseknek már vagy két-három év óta nem adott — még.

Megkapjuk hát a harmadik vonatot;
És ezzel egyidejűleg a fogyasztási cikkekre kiszabott és az összlakosságra nagy áldást hozó városi — pótdát.

De ez a szép ígéretekkel felér;
A miket a minister urak tettek a küldöttségeknek, csak kár, hogy nem uyilatkozhatott meg a ministeri — vezér.

És miként a „vizt“-ben szerepel a „trikk“;
Azonképen hazai városainkban még mindig a főszereplő, mint azt Komárom is mutatja, az a okvetlenül legyürendő, meg nem tűrhető — klikk.

Már is intettek: jó lesz hallgatni, kuss;
De azért folytatni fogja bunkós mondásait, a mig csak lehet és a mig teljesen agyon nem bunkózzák, a selmeczi — Konfuczius.



A Városi Vigadó kert és tekepálya megnyitása.

Teljes tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a

Városi Vigadó nyári kert-helyiségét

és az abban levő

tekepályát

a nyári időnyre megnyitottam és az tisztelt vendégeim rendelkezésére áll.

Van szerencsém tehát a mélyen tisztelt közönséget e kerti helyiségek meglátogatására meghívni és biztosítani arról, hogy kitűnő frissen csapolt **sör**, jó természetes **bor** és **ízletes ételek** előzékeny felszolgálása, valamint szolid árak mellett képes leszek t. vendégeim megelégedését megnyerhetni.

Tömeges látogatást kérve, maradok

alázatos szolgálója

WINTERSTEIN BERNÁT
vendéglős.



Nyári fiu- és férfi-öltönyök.

A beállott nyári évad alkalmából bátorodom a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a

főtéren, régi városháza-épületben levő

SZABÓ-ÜZLETEMBEN

dus választékú szövetek és szövetminták után a legdivatosabb kivitelű nyári férfi- és fiu-öltönyöket, porköpenyeket, turista-ruhákat stb.

igen jutányos árak mellett

gyorsan és tartósan készítek.

Szives pártfogást kérve, maradok

kitűnő tisztelettel

CSERNY JÓZSEF.

Kiadó lakás.

Ez évi augusztus 1-től kezdve a Kőrös-Káhllich-féle felsőbb házban egy 4 szobából, konyhából, éléskamrából, fatartóból és pinczéből álló földszinti lakás kiadó.



Jó házból való, értelmes

kőfaragó és aranyozó

tanoncokat keresek

mütermemben, azonnali felvétellel.

KRAUSE JÓZSEF.



Eladó ház.

Az Ocsovszky-utczában, teljesen jókarban levő **ház**, az emeleten hét, a földszinten négy szoba, parquetes padlók, kitűnő ivóvizet tartó szivattyus kút, külön mosókonyha, stb. **szabadkézből eladó.** — Czim a szerkesztőségben.

Mü-, butor- és épület- asztalos-üzletemet,

kész butorraktáromat,

különösen hálósobák berendezésére pártoló figyelmébe ajánlom a mélyen tisztelt közönségnek.

Templomi berendezéseket is készítek és ilyenmü munkát elvállalok.



Üzletemben ügyes asztalos-segédék azonnal állandó munkába feléltetnek.

Tisztelettel

Matzán Ferencz.

ERNST ZSIGMOND

fűszer-, festék-, liszt-, só-, bór- és papirkereskedése

SELMECZBANYÁN.

Ajánlja a palaczkokban árusított s nagy raktáron tartott ásvány- és borvizeket, egy-mint: *Selterszi, Salvator, Roncegno, Rákóczy, jelenleg horgony jegyű budai keserűvíz, Marienbadi, Borszéki, Bilini, Parádi, Csizi* stb. élvezeti és gyógyhatású vizeket.

A pachertároló-téri kioszkban

mindennap kapható:

öt féle fagyalt,

különféle finom sütemény,

jeges kávé,

fehér- és feketekávé.

gaseus,

különféle finom likőrök.

A n. é. közönség nagyrabecsült tömeges látogatását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Tuschl Gusztáv
czukrász,

Hentes-üzletemet,

melyben szalonna, háj, zsír, friss sertéshus, sodar és füstölt huson kívül a legjobb minőségű hentes készítményeket árusítom a rendes jutányos árak mellett, ajánlom a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Mindennap friss virsli és kolbászfélék.

Teljes tisztelettel

Barth Antal.

Uj női szabó terem és üzlet Selmezbányán.

Van szerencsém a mélyentisztelt hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy Selmezbányán, a fő-téren levő Csernák-féle házban (az apácza-zárda mellett)

uj női szabó-termet, illetve üzletet

nyitottam, melyben a Budapesten két éven át Port és Szlonka és Girardi hirneves női szabó-üzleteiben szerzett tanulmányaim folytán képes vagyok mindennemű, még a legfokozottabb igényeket is kielégítő női ruhák, öltönyök, ruhaátidomítások és divatosítások elkészítését a legujabb divat és finom, elegans kivitel szerint elkészíteni.

Üzletemben megtekinthető szövet minták szerint is elfogadok megrendeléseket egész ruhákra.

A vidékre, különösen Korponára, ha 5—6 család együttesen óhajtana megrendeléseket tenni, ezek átvétele céljából, vett értesítés után személyesen keresném fel t. megrendelőimet.

Amidőn a mélyentisztelt hölgyközönséget bátor vagyok arról biztosítani, hogy munkáim legujabb, legdivatosabb ruhaszabászati követelményeknek megfelelnek és ugy a legkulsabb eljárás, valamint **jutányos árak** által is törekedni fogok nagyrabecsült teljes megelégedését kiérdemelhetni, egyben kérem szives pártfogását.

Kiváló tisztelettel **Sebők Angela.**

Felette olcsó bevásárlási alkalom.

Amidőn a nagyrabecsült közönségnek tudomására hozni bátorodom, hogy **f. évi augusztus elsején**

üveg-, porcellán-, majolika-, kép-, lámpa- és szobadisz üzletemet

a főtéri apácza-zárda földszinti nagy bolthelyiségébe teszem át, egyben tudatom, hogy ezen okból eddigi áru-készletemet

feltűnő olcsó, a bevásárlásnál jóval aluli áron árusítom.

E kedvező bevásárlási alkalmat tehát senki sem mulassza el!

Alázatos szolgálója

Stark Mihály

üveg- és porcellán-kereskedő.

1899. évi 1059. számhoz.

Szállítási hirdetés.

A selmeczbányai m. kir. központi fémkohó-hivatalnak 1899. év folyamán szüksége leend 2500 (kétezeröttszáz) métermázsas öntöttvasra, melynek szállítására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik, megjegyezvén, hogy kisebb mennyiségre szóló ajánlatok is figyelembe fognak vétetni.

A szállítandó ócska öntöttvas, melynek legfeljebb 25 %-ka forgács alakban átvétetni fog és az egyes daraboknak a 10 (tiz) kilogrammnyi súlyt túlhaladniok nem szabad, június 1-től kezdve, lehetőleg egyenlő havi részletekben szolgáltatandó be.

Ezen ócska öntöttvas szállítása, illetőleg az erre vonatkozó ajánlat elfogadása után az egyes szállítmányok a kohónál megmászálva vétetnek át és minden szállítmányért járó pénzüsszeg a szállítmány kifogástalan átvétele után szabályszerűen (szerződési) bélyegzett nyugtató ellenében fizetnek ki.

Az 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlatok, melyekben a szállítandó anyag beszerzési forrása is megjelölendő, 5 % bánatpénzzel ellátva 1899. évi május hó 31-ik napjának esti 6 órájáig a m. kir. központi fémkohó hivatalhoz Selmeczbányán küldendők be, hol a különleges feltételek is a hivatalos órák alatt megtudhatók.

A bánatpénz a szerződés megkötésekor készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapírokban 10 (tiz) százalékra egészítendő ki.

A m. kir. kohóhivatal fentartja magának a jogot arra, hogy a beérkező ajánlatok közül tetszése szerint azt elfogadja, amely nézete szerint legtöbb biztosítékot nyújt, esetleg pedig valamennyi beérkezett ajánlatot visszautasíthat.

Selmeczbányán, 1899. évi május hó 15-én.

M. kir. kohóhivatal.

Szklenó-fürdői vendéglő.

A fürdő-évad közeledtével van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

vendéglőmben

a nyári főévadon át is **napenkénti 2 frt-ért teljes ellátás** (külön szoba, kiszolgálás, reggeli, ebéd, vacsora) **kapható.**

Különben is ajánlom az általam bérelt és régi jó hírnévnek örvendő

szklenó-fürdői vendéglőt

mindazoknak, kik jó konyhára, kitünő természetes borra, friss sörre és prompt kiszolgálásra igényt tartanak.

Bérkoesik Geletneken Turcsán János urnál minden időben kaphatók, valamint az **állomáson** (Geletnek-Szklenó) minden vonatnál a fürdővendégek rendelkezésére állanak.

Ma, Pünkösdi vasárnap és holnap, hétfőn **Balogh László** közkedveltségű zenekara (Selmeczbányáról)

hangversenyt

rendez a fürdővendéglőben.

Becses pártfogást kérve, maradok
kiváló tisztelettel

Bokros János,
vendéglős.

Hentesüzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy eddig az Iparos- és Deák Ferencz-utca sarkán levő

hentesüzletemet áthelyeztem

a Rózsa-utczába a főtérről vezető lépcsők melletti III. ker. 123. számú Csernák György tulajdonát képező háznak földszinti boltjába.

Kérve a mélyen tisztelt közönség nagyra-becsült pártfogását, maradok

alázatos szolgája

MATULA ANTAL,
hentes.

Kiadó bolthelyiség.

Az Irmeler-féle Erzsébet-utczai 57-ik számú házban egy

bolthelyiség berendezéssel együtt azonnal kiadó.

Mellette 2 szoba, 1 konyha, 1 raktár és 1 faraktár. — Bővebbet a háztulajdonosnál.

Gyár: **ALSÓ-HÁMOR** (Bars megye.)

Gyári főraktár
BUDAPEST
Andrássy-ut 29. (I. e.)

Raktár
BÉCS
I., Seilergasse 1. sz.

A „SZANDRIK“ ezüstárú-gyár,
mely az 1752-ben
Selmeczbányán alapított **Geramb J. J. Unió**
tulajdona,
saját, vagy adott rajzok szerint előállít:

mindennemű ezüstárút,
mint asztaldiszket, gyümölcstartókat (jardiniéres-készleteket,) girandolokat,
gyertyatartókat, serlegeket,
dísz-émléktárgyakat és versenydíjakat,
mindennemű evőkészletet gazdag választékban, piperetárgyakat, stb. stb.

Eredeti SINGER varrógépek

a gyártás minden szakmájára s az összes házi varrómunkákra.



A Singer Co. varrógépek kitünő minőségük és nagy horderejüknek köszönik világhíruket, mi által már rég felülmulták az összes hasonló gyártmányt. A folyton emelkedő kelendőség, a magas kitüntetések, melyek minden kiállításon adattak, a 40 évet haladó főmállása a gyárnak és a világhír, melyet gépeink kivitak maguknak, a legbiztosabb és legteljesebb biztosíték azok jóságáért.



Ingyenes oktatás a divatos műhímzésben. — Legujabb szerkezetű Singer erőátviteli berendezés.

Singer villamos motor csupán varrógéphajtásra minden nagyságban.

Csalódások kikerülhetése szempontjából felemlítendő, hogy minden eredeti Singer varrógép karján az itt látható védjegyet viseli, mely azonkívül az állvány oldalába is beöntve van

The Singer Manufacturing Co. r.-t.
(Ezelőtt Neidlinger G.)

Besztercebányán, Kossuth Lajos-utca, 14. sz.

Tudomásul!

Tiszteletteljesen hozom tudomására a n. é. közönségnek, hogy sikerült a székes-fővárosban egy kitünő cipőkészítőt találnom a hirneves Gáborcz Béla személyében, kinek eredeti,

saját cipő-készítményeivel

áruházamat dus választékban felszereltem.

Kaphatók tehát üzletemben a legfinomabb, modern izlésű és legjobb kivitelű uri-, női- és gyermek-cipők non plus ultra.

Ezenkívül a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom az áruházamban gazdag választékban kapható *modern szöveteket, kész férfi-, fiu- és gyermek-ruhákat, uri divatárú-cikkeket, nyári nemez- és szalma-kalapokat, fehérneműeket, gallérokat, nyakkendőket, esernyőket, utazó táskákat stb.,*

— **mind olcsó árban.** —

Kitünő tisztelettel

Singer Ignác

ruhakereskedő,
az alsó gyógytárral szemben.

Tessék csak
Gáborcz-cipőt
kérni!